

Services du Collège réuni de la Commission communautaire commune
Diensten van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Diensten van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie Ter attentie van de door de GGC erkende en gesubsidieerde residentiële sectoren

Departement Welzijn en Gezondheid

Brussel, 12/03/2020

Onderwerp: COVID-19 (coronavirus) - Richtlijnen voor de door de GGC erkende en gesubsidieerde residentiële sectoren

---

Mevrouw, Mijnheer,

Deze 10 maart 2020 heeft de Minister-President van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een koninklijk besluit genomen houdende het verbod van bijeenkomsten van meer dan 1.000 personen, bezoeken aan rusthuizen, rusthuizen en verzorgingsinstellingen (mits enkele uitzonderingen) en schoolreizen naar het buitenland.

Naar aanleiding van dit besluit en de recente evolutie van COVID-19, en omdat uw instellingen **bijzonder kwetsbare personen opvangen**, vraag ik u kennis te nemen van deze herhaling van de richtlijnen van vorige week en de nieuwe instructies die u hieronder vindt. Deze maatregelen dienen om de verdere verspreiding van het virus tegen te gaan en werden opgesteld in overeenstemming met de instructies van de FOD Volksgezondheid. **De aanbevolen maatregelen moeten worden versterkt voor de instellingen die patiënten met immuniteitsproblemen opvangen.**

1 - Wat zijn de symptomen van COVID-19?

De incubatieperiode (de periode waarin iemand drager is van het virus, maar nog niet ziek is) varieert van 2 tot 14 dagen.

De symptomen houden verband met milde tot ernstige luchtwegaandoeningen met koorts, hoesten en ademhalingsmoeilijkheden. Ouderen en mensen met bestaande chronische aandoeningen lijken kwetsbaarder voor ernstige symptomen.

2 - Wat zijn de preventieregels?

Aangezien uw bewoners en gebruikers (ouderen, personen met reeds bestaande chronische ziekten enz.) een risicogroep voor infecties vormen, vragen wij u de volgende richtlijnen te volgen, aanbevolen door de FOD Volksgezondheid om de verspreiding van het virus af te remmen:

Belliardstraat 71 rue Belliard – bus/boîte 1 – Brussel 1040 Bruxelles

www.ccc-ggc.brussels

- Was **regelmatig de handen met zeep** die door de instelling wordt aangeboden:
  - Voor en na zorgcontact met een bewoner;
  - Voor een eenvoudige of invasieve handeling;
  - Na contact met de onmiddellijke omgeving van de bewoner;
  - Na het uittrekken van handschoenen;
  - Na een toevallig contact met lichaamsvloeistoffen, bloed of slijm.
- Vermijd nauw contact (handen schudden, kussen, ...);
- Raak uw neus, ogen en mond niet aan;
- Hou minimum één meter afstand van anderen wanneer dat mogelijk is;
- **Altijd** papieren zakdoekjes gebruiken; een zakdoekje maar **één keer** gebruiken, na gebruik weggoien in een **afgesloten vuilnisbak**;
- Heb je geen zakdoek, **hoest of nies dan in je elleboog**;
- Na hoesten of niezen, de handen wassen met water en vloeibare zeep. Droog de handen af met papieren doekjes of een propere handdoek (die maar één keer gebruikt mag worden);
- Vermijd nauw contact met iedereen die symptomen van ademhalingsproblemen vertoont;
- Blijft thuis als je ademhalingsproblemen hebt.

Personeelsleden:

- Persoonlijke beschermingsmiddelen dragen zoals handschoenen, schorten, veiligheidsbrillen, maskers bij een risico om in contact te komen met ademhalingsafscheidingsen;
- Handschoenen en schort verwisselen na elke zorgverstrekking aan een bewoner en vlak daarna de handen wassen zoals aangeduid;
- Hang de affiches met maatregelen van de FOD Volksgezondheid uit aan de ingang van uw instelling en in uw lokalen. Download deze van de speciaal voor COVID-19 gemaakte website: www.info-coronavirus.be. Zorg ervoor dat ze goed zichtbaar zijn voor de bewoners;
- Verzoek zieke personeelsleden thuis te blijven. Ze moeten hun huisarts opbellen die zal bepalen welke maatregelen er genomen dienen te worden;
- Bij symptomen kan er een bloedstaal genomen worden om snel te bevestigen of uit te sluiten of er een besmetting is en om zo de continuïteit van de zorg en dienstverlening voor uw bewoners te garanderen;
- Als uw instelling beschikt over een referentiearts: contacteer hem/haar om te beslissen over de te nemen maatregelen bij vragen of vermoedelijke gevallen;
- Vermijd niet-noodzakelijke vergaderingen, maar zorg voor een goede continuïteit van de zorg. Noodzakelijke vergaderingen zijn onder meer dringende vergaderingen of vergaderingen over kritieke medische situaties;
- Voorzie één gemeenschappelijke ingang voor iedereen (personeel, bezoekers en bewoners).

Bewoners:

- Hang de affiches met maatregelen van de FOD Volksgezondheid uit aan de ingang van uw instelling en in uw lokalen. Download deze van de speciaal voor COVID-19 gemaakte website: www.info-coronavirus.be. Zorg ervoor dat ze goed zichtbaar zijn voor de bewoners;
- Voorzie één gemeenschappelijke ingang voor iedereen (personeel, bezoekers en bewoners);
- Vermijd activiteiten en groepsessies die niet strikt noodzakelijk zijn. Als ze noodzakelijk zijn, zorg dan voor voldoende onderlinge afstand tussen de bewoners en let erop dat de basishygiëneregels door iedereen gevolgd worden;
- Zorg ervoor dat bewoners regelmatig hun handen met zeep wassen;
- Verbied niet-noodzakelijke uitstappen (kapper, controlebezoek bij de arts, vakantie, uitstappen...).
- Isoleer nieuwe bewoners en bewoners die na een ziekenhuisopname terugkeren gedurende 14 dagen.

Bezoekers:

- Enkel de noodzakelijke bezoeken zijn toegelaten. Noodzakelijke bezoeken zijn: bezoeken van een arts, een medisch team of de inspectiedienst van de GGC, Kappa controles en van familieleden in welbepaalde gevallen (levenseinde, crisissituatie van de bewoner,...);
  - Vrijwilligers zijn geen noodzakelijke bezoekers.
  - Bezoekers die symptomen vertonen of ziek zijn (wat de symptomen of ziekte ook is) mogen niet als noodzakelijk bezoek gezien worden;
  - Er moet een bezoekregister worden bijgehouden. Dit moet de contactgegevens van de bezoekers bevatten (naam, voornaam, adres en telefoon).
  - Bezoek van kinderen jonger dan 12 is verboden;
- Hang de affiches met maatregelen van de FOD Volksgezondheid uit aan de ingang van uw instelling en in uw lokalen. Download deze van de speciaal voor COVID-19 gemaakte website: www.info-coronavirus.be. Zorg ervoor dat ze goed zichtbaar zijn voor de bezoekers;
- Voorzie één gemeenschappelijke ingang voor iedereen (personeel, bezoekers en bewoners).
- Bezoekers moeten hun handen wassen met zeep, zowel bij hun aankomst als aan het einde van hun bezoek;
- Bied indien mogelijk alternatieven aan voor fysieke bezoeken (videoconferentie, telefoon,...).

Schoonmaak van het gebouw:

- Verlucht regelmatig de lokalen;
- Reinig en ontsmet regelmatig alle vaak aangeraakte oppervlakten, in het bijzonder de gemeenschappelijke sanitaire voorzieningen en de keukens. Ook deurklinken, telefoontoestellen, vaatwerk, kledingstukken,...

Het dragen van een mondmasker in openbare plaatsen voor gezonde of asymptomatische mensen heeft momenteel geen toegevoegde waarde.

3 – Wat bij een vermoeden van infectie?

Als één van uw personeelsleden symptomen vertoont:

- Het personeelslid moet naar huis gaan en onmiddellijk telefonisch contact opnemen met een huisarts. Hij/zij moet ook vermelden dat hij met risicogroepen werkt.
- Zorg ervoor dat u de continuïteit van de zorg en de begeleiding van uw bewoners kan garanderen.

Als één van uw bewoners symptomen vertoont:

- Contacteer de referentiearts of coördinerend arts van uw instelling of de behandelende arts van uw bewoner;
- Zorg ervoor dat de bewoner niet in contact komt met andere personen. Isoleer de bewoner indien nodig en zorg voor individueel beschermingsmateriaal voor het personeel dat hem verzorgt.
- Laat de bewoner niet aan zijn lot over en stel hem/haar gerust, in het bijzonder bewoners met mentale problemen.

Contacteer de huisarts via de telefoon. De arts zal u advies geven in functie van de situatie. Ga ook niet rechtstreeks naar de spoedgevallendienst zonder voorafgaandelijk contact met uw behandelende arts.

4 - Wat te doen in geval van een erkende besmetting?

In geval van een erkende besmetting van een personeelslid?

- Het personeelslid moet naar huis en onmiddellijk telefonisch een huisarts contacteren. Hij/zij moet ook vermelden dat hij met risicogroepen werkt;
- Het personeelslid moet thuis blijven tot wanneer de arts een attest van genezing geeft
- De gecontacteerde arts moet contact opnemen met de Dienst Preventie Hygiëne GGC via notif-hyg@ccc.brussels. Bij voorkeur via e-mail. Voor dringende gevallen, bel 0478 77 77 08;
- Zorg ervoor dat u de continuïteit van de zorg en de begeleiding van uw bewoners kan garanderen.

In geval van een erkende besmetting van een bewoner?

- Contacteer de referentiearts of coördinerend arts van uw instelling of de behandelende arts van uw bewoner;
- Zorg ervoor dat de bewoner niet in contact komt met andere personen;
- Laat de bewoner niet aan zijn lot over en stel hem/haar gerust, in het bijzonder bewoners met mentale problemen;
- Het verzorgend personeel dat in contact komt met de besmette bewoner moet de juiste bescherming dragen (makers, handschoenen, ...);
- De dokter die op de hoogte is van de situatie, dient contact op nemen met de Dienst Preventie Hygiëne GGC via notif-hyg@ccc.brussels. Bij voorkeur via e-mail. Voor dringende gevallen, bel 0478 77 77 08.

Voor meer inlichtingen:

Voor alle vragen van het grote publiek, raadpleeg de website www.info-coronavirus.be of bel volgende nummer: 0800/14689.

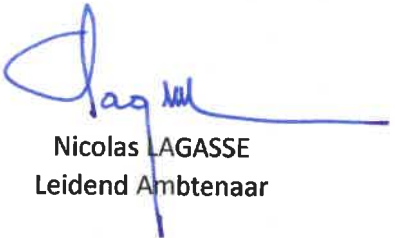

Services du Collège réuni de la Commission communautaire commune
Diensten van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

De professionals van uw instellingen vinden informatie op de website <https://epidemiowiv-isp.be/ID/Pages/2019-nCoV.aspx> (SCIENSANO).

Specifieke informatie voor Brussel, zoals affiches en andere communicatiemiddelen (spots, informatiemodules voor specifiek publiek, banners,...) zijn in meerdere talen beschikbaar op de website <https://www.ccc-ggc.brussels/> en www.coronavirus.brussels.

Nicolas LAGASSE
Leidend Ambtenaar

Belliardstraat 71 rue Belliard – bus/boîte 1 – Brussel 1040 Bruxelles

www.ccc-ggc.brussels

Services du Collège réuni de la Commission communautaire commune
Diensten van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Diensten van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie Ter attentie van de door de GGC erkende en gesubsidieerde niet-residentiële sectoren

Departement Welzijn en Gezondheid

Brussel, 12/03/2020

Onderwerp: COVID-19 (coronavirus) - Richtlijnen voor de door de GGC erkende en gesubsidieerde diensten die thuishulp of palliatieve zorgen uitvoeren, gefinancierd door GGC

Mevrouw, Mijnheer,

Naar aanleiding van de recente evolutie van COVID-19 en omdat uw instellingen **bijzonder kwetsbare personen opvangen** vraag ik u kennis te nemen van deze herhaling van de richtlijnen van vorige week, en de nieuwe instructies die u hieronder vindt. Deze richtlijnen dienen om de verdere verspreiding van het virus tegen te gaan en werden opgesteld in overeenstemming met de instructies van de FOD Volksgezondheid. **De aanbevolen maatregelen moeten worden versterkt voor de instellingen die patiënten met immuniteitsproblemen opvangen.**

Het is belangrijk dat u de onderstaande regels goed aan uw gebruikers communiceert zodat ze ervan op de hoogte zijn, en hen gerust te stellen indien dat nodig is.

1 - Wat zijn de symptomen van COVID-19?

De incubatieperiode (de periode waarin iemand drager is van het virus, maar nog niet ziek is) varieert van 2 tot 14 dagen.

De symptomen houden verband met milde tot ernstige luchtwegaandoeningen met koorts, hoesten en ademhalingsmoeilijkheden. Ouderen en mensen met bestaande chronische aandoeningen lijken kwetsbaarder voor ernstige symptomen.

2 - Wat zijn de preventieregels?

De FOD Volksgezondheid beveelt de volgende maatregelen aan om de verspreiding van het virus af te remmen:

- Was **regelmatig** de handen met water en zeep en/of gebruik een hydroalcoholische oplossing:
  - Voor en na contact met een gebruiker;

Belliardstraat 71 rue Belliard – bus/boîte 1 – Brussel 1040 Bruxelles

www.ccc-ggc.brussels

Services du Collège réuni de la Commission communautaire commune
Diensten van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

- Voor een eenvoudige of invasieve handeling;
  - Na contact met de onmiddellijke omgeving van de gebruiker;
  - Na het uittrekken van handschoenen;
  - Na een toevallig contact met lichaamsvloeistoffen, bloed of slijm.
- Vermijd nauwe contacten (handen geven, kussen, ...);
  - Raak neus, ogen en mond niet aan;
  - Hou een meter afstand van anderen wanneer dat mogelijk is;
  - Gebruik **altijd** papieren zakdoekjes; gebruik een zakdoekje maar **een keer**: gooi het na gebruik meteen weg in een **afgesloten vuilnisbak**;
  - Als je geen papieren zakdoekje bij hebt, **nies of hoest** dan in je elleboog;
  - Als je gehoest of geniest heb, was dan je handen met water en vloeibare zeep. Droog je handen af met papieren doekjes of met een propere handdoek (die maar één keer gebruikt mag worden);
  - Vermijd nauw contact met personen met symptomen van luchtwegaandoeningen;
  - Blijf thuis als je symptomen van luchtweginfecties hebt.

Personeelsleden:

- Draag persoonlijke beschermingsmiddelen zoals handschoenen, spatbril, masker, schort ... wanneer er een risico is om in contact te komen met ademhalingssecreties;
- Communiceer de maatregelen van de FOD Volksgezondheid aan de gebruikers van uw instelling en in uw lokalen. Download deze van de speciaal voor COVID-19 gemaakte website: www.info-coronavirus.be;
- Verzoek zieke personeelsleden thuis te blijven. Ze moeten hun arts opbellen die zal bepalen welke maatregelen ze moeten nemen;
- Vermijd niet-noodzakelijke vergaderingen, maar zorg voor een goede continuïteit van de zorg. Noodzakelijke vergaderingen zijn met name dringende vergaderingen of vergaderingen over kritieke medische situaties.

Gebruikers:

- Communiceer de maatregelen van de FOD Volksgezondheid aan de gebruikers van uw instelling en in uw lokalen. Download deze van de speciaal voor COVID-19 gemaakte website: www.info-coronavirus.be;
- Hou een bezoekersregister bij (naam, uur, ...)
  - De aanwezigheid van derden tijdens een bezoek wordt sterk afgeraden om de verdere verspreiding van het virus tegen te gaan;
  - Indien de aanwezigheid van derden noodzakelijk is, hou hun aantal dan beperkt;
- Wees bijzonder aandachtig en neem specifieke maatregelen wanneer een gebruiker terugkeert van een ziekenhuisomgeving.

Mondmaskers dragen op openbare plaatsen heeft voor gezonde en asymptomatische personen momenteel geen enkel nut.

Belliardstraat 71 rue Belliard – bus/boîte 1 – Brussel 1040 Bruxelles

www.ccc-ggc.brussels

3 – Wat bij een vermoeden van infectie?

Als één van uw personeelsleden symptomen vertoont:

- Het personeelslid moet naar huis gaan en onmiddellijk telefonisch contact opnemen met een huisarts. Hij/zij moet ook vermelden dat hij met risicogroepen werkt. De arts zal het juiste advies geven naargelang de situatie;
- Ga niet zonder voorafgaandelijk telefonisch contact naar de huisarts. Ga ook niet naar de spoedgevallendienst zonder voorafgaandelijke contact met de behandelende arts;
- Zorg ervoor dat u de continuïteit van de zorg en de begeleiding van uw bewoners kan garanderen.

Als één van uw bewoners symptomen vertoont:

- Als een handeling bij een bewoner nodig is, dan moet het personeelslid dat de handeling uitvoert de juiste bescherming dragen (masker, handschoenen, schort, ...);
- Vermijd langdurig contact bij niet-noodzakelijke handelingen. Zorg ervoor dat u de continuïteit van de zorg en de begeleiding van uw bewoners kan garanderen;
- Laat de gebruiker niet aan zijn lot over en stel hem gerust, zeker wanneer het gaat om mensen met mentale problemen.

4 - Wat te doen in geval van een erkende besmetting?

In geval van een erkende besmetting van een personeelslid?

- Het personeelslid moet naar huis en onmiddellijk telefonisch een huisarts contacteren. Hij/zij moet ook vermelden dat hij met risicogroepen werkt;
- Het personeelslid moet thuis blijven tot wanneer de arts een attest van genezing geeft;
- De gecontacteerde arts moet contact opnemen met de Dienst Preventie Hygiëne GGC via notif-hyg@ccc.brussels. Bij voorkeur via e-mail. Voor dringende gevallen, bel 0478 77 77 08;
- Zorg ervoor dat u de continuïteit van de zorg en de begeleiding van uw bewoners kan garanderen.

In geval van een erkende besmetting van een bewoner?

- Als een handeling bij een bewoner nodig is, dan moet het personeelslid dat de handeling uitvoert de juiste bescherming dragen (masker, handschoenen, schort, ...);
- Vermijd langdurig contact bij niet-noodzakelijke handelingen. Zorg ervoor dat u de continuïteit van de zorg en de begeleiding van uw bewoners kan garanderen;
- Laat de gebruiker niet aan zijn lot over en stel hem gerust, zeker wanneer het gaat om mensen met mentale problemen;
- De dokter die op de hoogte is van de situatie, dient contact op nemen met de Dienst Preventie Hygiëne GGC via notif-hyg@ccc.brussels. Bij voorkeur via e-mail. Voor dringende gevallen, bel 0478 77 77 08.

Services du Collège réuni de la Commission communautaire commune
Diensten van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Voor meer inlichtingen:

Voor vragen van het grote publiek, bel het nummer: 0800 14689.

De professionals van uw instellingen vinden informatie op de websites ,<https://www.info-coronavirus.be/nl>
of <https://epidemiologie.wiv-isp.be/ID/Pages/2019-nCoV.aspx> (SCIENSANO).

Specifieke informatie voor Brussel, zoals affiches en andere communicatiemiddelen (spots, informatiemodules voor specifiek publiek, banners,...) zijn in meerdere talen beschikbaar op de website <https://www.ccc-ggc.brussels/> en www.coronavirus.brussels.

Nicolas LAGASSE
Leidend Ambtenaar

